

ΙΛΙΣΣΟΣ

10

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1945 * ΑΘΗΝΑΙ ΤΣΩΡΤΣΙΛ 14 * ΤΗΛ. 21-886

ΙΛΙΣΣΟΣ: ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ * ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ * ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΤΟΠΙΣΜΟΣ * ΚΡΙΤΙΚΗ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑΣ * ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΠΛΑΙΣΙΟ * ΤΙΜΗ 10 ΔΡ. * ΕΥΘΥΝΗ: Κ. ΟΛΗΓΑΙΟΣ

ΕΥΚΡΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Όταν υπάρχει χωριστή Οικονομική έξουσία, ανεξάρτητη από την Πολιτική έξουσία, τότε η ρύθμιση της σχέσεως των δύο αυτών εξουσιών είναι φυσική και άβιαστη. Δεν συμβαίνει τότε οι δύο εξουσίες, ή, κυριαρχώντας ή μία πάνω στην άλλη, να βρίσκονται σε μόνιμη έχθρική αντίσταση μεταξύ τους, όπως γίνεται στα άστικά ή σοσιαλιστικά άπαγη και έκκρεμη καθεστώτα, ή, ώλοκληρωμένες οι δυο σ' ένα ενιαίο τέρας, όπου ή μία έχει καταβροχθίσει την άλλη, να αναγκάζονται σε άφύσικη λειτουργία, όπως γίνεται στις φασιστικές ή κομμουνιστικές ώλοκληρωτικές μοναρχίες.

Η άστική ή σοσιαλιστική μονόσκελη μοναρχία εγκαθιστά έναν άπεριόριστον άγωνά μ' έχθρικών χαρακτήρα, μιάν άδυσωπητή μάχη αντίστασεως στην ύφιστάμενη κυριαρχία της μιάς εξουσίας πάνω στην άλλη. Η έχθρότης αυτή πολιτικού κράτους και οίκονομίας (άστισμός), ή οίκονομικού κράτους και πολιτικής (σοσιαλισμός), καθιδρύει μιά άδιάκοπη τρικυμία, με κρίσεις κοινωνικού σάλου και πολέμου (έμφυλίου ή διεθνούς).

Η ενιαία κομμουνιστική ή φασιστική δικτατορία έξ άλλω, δυναστεύει τόσο την πολιτική όσο και την οίκονομική ύπόσταση των άτόμων, καταπνίγει την προσωπική συνείδηση, άποσβένει τη λαμπάδα εκείνη που δίνει μορφική, δηλ. πραγματική ζωή στα άτομα.

Έτσι, είτε άστικό κράτος ύπαρξη, είτε σοσιαλιστικό, είτε κομμουνιστικό, είτε φασιστικό, ή ανθρώπινη κοινότης ύποφέρει, τά άτομα ζούν μιά άβίωτη ζωή, με διαλείψεις ψεύτικης ειρήνης, φαινομενικής εϋμερίας και ταχτικων άναστατώσεων, όπου άνοίγονται και χύνονται άσκοπα οι βρύσες του αίματος και των συγκομισμένων άγαθων και μαύρη νύχτα σκεπάζει τις ψυχές.

Άπό τις τέσσερες αυτές πολιτειακές μορφές, που δίνουν στοιχεία να καταρτιζονται προγράμματα διαφόρων νόμων κομμάτων και φατριών, άγωνίζεται να ξεφύγη ό κόσμος των ανθρώπων από παλαιότατη εποχή, ζητώντας τη μοναδικά σωστή πολιτεία του, την Άνθρωπιστική. Και τώρα φαίνεται πως έγγίζει τό πλήρωμα του χρόνου και πως ώριμασε ό λαμπρός καρπός. Έτσι πρέπει να έξηγηθί ό μέγας βρασμός που τρικυμίζει την ανθρώπινη θάλασσα σ' όλον τον πλανήτη. Είναι ώδινες, που προαγγέλλουν τη γέννηση του σωτήριου άστρου. Ο «Ευρωπαϊκός πολιτισμός» έτοιμάζεται να φέρη σε φως την πολιτεία που έμβρουύργησε κι ξεθρεψε μέσα του κατά τους διωρισμένους καιρούς και που την είχε συλλάβει κάτω άπ' τό γαλάζιο φέγγος και τις ζείδωρες άδρες του Αιγαίου.

Είναι πολιτεία σωτηρίας και φωτός ή Άνθρωπιστική πολιτεία. Πολιτεία έλεύθερης και άβιαστης ίσορροπίας δυο ανεξάρτητων εξουσιών, της Πολιτικής και της Οίκονομικής. Είναι τό πραγματικό Κράτος με την άληθινή σημασία του, δηλ. καλό μίγμα, εϋκράτος πολιτεία.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ

ΟΔΗΓΟΙ... Είπαμε πως πολλοί μεταχειρίζονται τη λέξη «άνθρωπος», «άνθρωπισμός» χωρίς να έχουν σαφή γνώση του περιεχομένου αυτής της έννοιας. Πιπιλίζουν τις λέξεις αυτές ως καραμέλλες με την άθωότητα των μωρών πλασμάτων, χωρίς να ύποψιάζονται καν άπό που προέρχεται ή γλύκα της λέξεως. Ένας τέτοιος πάλι μεγαλόσχημος διανοητικός «ήγέτης», πήρε τη σάλπιγγα και άπό τη στέγη ενός «περιοδικού για νέους», έκραξε μεγαλοφώνως προς τά Έλληνόπουλα, λέγων: «Έσείς με τό ήθος σας, με τη μελέτη σας, με την άγάπη σας στο λαό σας και σ' όλόκληρο τον κόσμο, θα ξανατοποθετήσετε τον Άνθρωπο και την Ίδέα του πραγματικά ώλοκληρωμένου Άνθρώπου πάλι στην ψηλή κορφή του, εκεί άπ' όπου έπάσχισαν να τον γκρεμίσουν κλπ.» Τώρα πως έννοει ή μάλλον πόσο άόριστη ιδέα έχει για την έννοια του ώλοκληρωμένου ανθρώπου, βλέπει κανείς στα παρακάτω βόεια θέματα: «Και μαζί να συλλογιέστε πως άνάμεσα στους μεγάλους Ήρωες και Ποιητές, και τους Σοφούς, όπου κρατούνε ζωντανή την ώλοένα πιό τρανή παράδοση κι άποστολή της Λευτεριάς μας στη μικρότερη γωνιά αυτού του μεγάλου Σήμερα κι αυτού του ύπέροχου Άβριο, ένας άπ' τους... ταπεινότερους και τους μικρότερους, Σας... έπαράστεκε και Σας όρμηνεψε κλπ... και είναι αυτό που... Σας στέλνει μήνυμά του έτούτες τις γραμμές!»

ΚΑΙ ΆΛΛΟΙ ΟΔΗΓΟΙ... «Δύο είναι οι κόσμοι που άντιμάχονται», κράζει κι ένας άρθρογράφος εις την καθημερινήν έφημερίδα του, «ό Άγγλοσαξωνικός και ό Σοβιετορωσσικός... Και μιά που είναι δυαδική ή αιτία... δυαδικά θα είναι και τά άποτελέσματα... Δεν ύπάρχει λυκαυγές μεταξύ της Άγγλικής ή μέρας και της Ρωσσικής νύκτας εις τον συγγόν αυτόν πόλεμον...» Και τό άρθρογραφικόν άπόσταγμα είναι ότι μιά εκ των δύο μερίδων θα έπικρατήση, ή πλειοψηφοσία, οι περισσότεροι.

Προκειμένου να ύπηρετήσουν πολιτικές επιδιώξεις έξαρθρώνουν τις έννοιες και παραβιάζουν τους νόμους του «όρθως διανοείσθαι», όπως τους λέγουν τά στοιχειώδη έγχειρίδια Λογικής Διότι πως έννοείται «δυαδικόν» άποτέλεσμα, όταν δεν ύπάρχη «λυκαυγές» μεταξύ δυο αντιθέσεων και μιά μερίς έπικρατεί; Τι είδους δυαδικόν άποτέλεσμα είναι αυτό; Έπειτα πως ίσχυρίζονται ότι ύπάρχουν δύο κόσμοι που άντιμάχονται εις τό παγκόσμιον πεδίο; Άποκλείεται τάχα οι δύο αυτοί κόσμοι να μη άντιμάχονται διά να έξοντώση ό ένας τον άλλον, άλλ' άπλώς να άντικρύζονται διά ίσορροπηθούν; Και πως ίσχυρίζονται ότι ό ένας κό-

σμος είναι πλειοψηφία; Άποκλείεται τάχα να άνήκη ό κάθε ψηφοφόρος και στις δύο μερίδες και να είναι ό κάθε άνθρωπος τόσο ένθικόφρων (άφου όπωσδήποτε άνήκει σε ώρισμένη φυλή, γλώσσα, θρησκεία, ιστορία, ήθη, παραδόσεις κλπ.), όσο και άριστέρόφρων (άφου όπωσδήποτε έχει άνάγκη τροφής, ρουχισμού, στέγης, κινήσεως κλπ.); Άλλά χάος μέγα ύπάρχει και χάος καλλιεργείται.

ΕΑΥΤΙΣΤΕΣ. Οι «έξυπνοι» άνήκουν στην «εαυτιστική» ιδεολογία. Είναι, καθώς έχει λεχθί, οι τρομερότεροι έχθροί, οι έχθροί όλων. Σ' αυτούς όφείλονται μικρές και μεγάλες ζημιές. Χωρίς να βλάψουν γύρω τους, δεν μπορούν να ζήσουν. Άποφεύγουν με έπιδειξιά τους τρόπους να εργασθούν, δεν άσχαλοούνται ποτέ με άλλο παρά με τό πως θα έπωφεληθούν κάθε περιστάση και θα κερδίσουν χωρίς να κοπιήσουν, μπίζινες και κομπίνες είναι τό στοιχείο τους. Ύποδύονται κάθε χαρακτήρα, παρουσιάζονται σαν όπαδοί όποιασδήποτε πίστεως, σκεπάζονται με θαυμαστή τιμιότητα και βγαίνουν πάντα λάδι, αν δεν άδιαφορήσουν άκόμη και σ' αυτό, όταν τά κέρδη τους είναι άσφαλισμένα. Ο εαυτιστής είναι τό άγος της γής, ό Κύριος του κακού. Μπορεί να λείψη μέσα άπό την ανθρώπινη κοινότητα; Άν αυτό γινόταν, τό παν θα έσώζετο.

ΜΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ. Ένας λόγιος μετέφρασε τό κατά Ιωάννην ευαγγέλιο στη δημοτική γλώσσα. Σήμερα, που ή έλευθερία της σκέψεως άγωνίζεται μέγαν άγώνα και θεωρείται ότι εις τά «άγγλοσαξωνικά δημοκρατικά» καθεστώτα ένίκησε και κατησφαλίσθη, ή πράξις αυτή δεν μπόνα διωχθί. Κάθε πολίτης της ως έλέχθη δημοκρατίας δύναται να έκφράζεται διά ζώσης και διά γραφής έλευθέρως. Δεν δύναται να έκφρασθί διά μαχαίρας, αυτομάτου όπλου ή χειροβουβιδος. Άν άλλιν διά της ζώσης ή διά της γραφής καθάπτεται τιμής και ύπολήψεως ή προββάλλη τό δημόσιον αίσθημα ή παραωθί εις πράξεις άξιοποίνους, διώκεται Έκ τοούτων μόνον ή προσβολή του δημοσίου αίσθηματος ένδέχεται να ύπαρξη. Ποίας όμως μερίδος; της πλειοψηφίας; Και αν αυτή ή μερική ευθύεια εις τό αίσθημα της Πίστεως, την στιγμήν που δεν μνήμι δενομένης τά πυρά της κομμουνιστικής λύσεως στο ένθικό φρόνημα (κάτω τό έθος και ή πατρις) και στο ήθικό αίσθημα (κάτω ή παρθενία και ή οίκογένεια); Όστε ή πράξις του διανοομένου αυτού πολίτου δεν ύπόκειται εις κύρωσιν ή ακύρωσιν, έκτός εάν τά ευαγγέλια είναι «πνευματική ιδιοκτησία» (της εκκλησίας ή του κράτους) που θα όφειλε τότε να κατοχυρωται άπό συνταγματική διάταξη. Ύπόκειται όμως ή πράξις του ειςκρίσινάπότους ειδικούς και άνομήτους. Κατά την άσκηση της κριτικής αυτούς ό μεταφραστής, άναλογως της μεταχειρήσεως την όποιαν έκαμε τό

